

Informatiebrief

Natuurherstel Schraallanden langs de Meije

December 2024

De provincie Utrecht en Staatsbosbeheer hebben plannen gemaakt voor natuurherstel in en rondom het Natura2000-gebied 'Schraallanden langs de Meije'. Als omwonende, pachter, aanliggende grondeigenaar of belangstellende informeren wij u over de ontwikkelingen hiervan. In deze informatiebrief willen wij u graag informeren over de voortgang van de plannen; wat is er in de afgelopen periode gebeurd en waar we nu aan werken. In deze brief vindt u onder andere informatie over de bestemmingsplanprocedure, de verdiepende gesprekken die hebben plaatsgevonden met de aanliggende agrariërs en de aanleg van de schoonwaterverbinding.

Er is dit jaar uitzonderlijk veel regen gevallen. Dit maakte het beheer in het natuurgebied moeilijk. Vooral het maaien van de schraallanden is dan een hele uitdaging, maar het is ons gelukt. Begin december zijn de graslanden met gespecialiseerd materieel gemaaid en is het maaisel afgevoerd. Nu is het afwachten tot het voorjaar zich weer aandient en de bruine tinten van de graslanden weer veranderen in het frisse groen en in het kenmerkende blauw van het blauwgrasland.

Uitwerken van definitief ontwerp

Na diverse gesprekken met bewoners en aanliggende agrariërs is in 2023 het voorlopige ontwerp verder uitgewerkt naar een definitief ontwerp voor de uitvoering. Vooral de locaties met mogelijkheden voor de ontwikkeling van schraalland zijn verder onderzocht. Op basis van het vervolgonderzoek zijn de potentiële schraallandlocaties aangepast, verlegd en verkleind. Dit definitieve ontwerp is voorgelegd aan de bewoners en agrariërs in september 2023.

De lokale agrariërs in de omgeving van de bufferzone bleven zorgen houden over het aangepaste ontwerp voor de inrichting van het gebied. Er waren twijfels over de haalbaarheid van de maatregelen en de daaraan gestelde doelen, de uitwerking van het plan en de (deels ook juridische) gevolgen daarvan voor hun bedrijfsvoering op de langere termijn. Omdat de betrokken partijen niet tot overeenstemming kwamen is in januari 2024 gezamenlijk besloten tot een deskundigenadvies in de vorm van een second opinion over het inrichtingsplan.

Op voordracht van de delegatie van agrariërs heeft een onafhankelijk ecooloog de second opinion uitgevoerd. De onderzoeksvragen zijn gezamenlijk door de agrariërs, Staatsbosbeheer en de provincie Utrecht geformuleerd en betreffen de haalbaarheid en noodzaak van het inrichtingsplan. De belangrijkste punten die uit de second opinion naar voren zijn gekomen:

- het inrichtingsplan voldoet aan de doelen die er gelden voor Natura2000 en NNN;
- er zijn geen alternatieven mogelijk om dezelfde resultaten te bereiken met de maatregelen uit het plan;
- realisatie van het inrichtingsplan levert weinig tot geen bedreigingen op voor de landbouw in de omgeving van het gebied;
- het is zelfs mogelijk dat het hydrologisch herstel de effecten van stikstofdepositie dermate vermindert dat de reductieopgave voor stikstof vermindert;
- door uitvoering van alle maatregelen is het gebied in de toekomst beter bestand tegen de nog te hoge stikstofdeposities, zodat de reductiedoelstelling wellicht minder ver hoeft te gaan dan de KDW (kritische depositie waarde) om tot duurzaam herstel en instandhouding van het gebied te komen.

Samenwerking

De provincie Utrecht en Staatsbosbeheer willen graag blijven samenwerken met de agrariërs uit de omgeving. We gaan daarom samen een verschravingspilot voorbereiden op de natuurpercelen buiten het Natura2000-reservaat, door via beheer of beperkte ingrepen tot de ontwikkeling van botanisch grasland te komen. Hier kunnen de lokale agrariërs hun praktische kennis en ervaring inbrengen en het onderhoud van een aantal graslandpercelen uitvoeren, afgestemd met Staatsbosbeheer. Momenteel onderzoeken we welke pachtvormen hierbij het beste passen.

Daarnaast gaat de provincie Utrecht (samen met de provincie Zuid-Holland) de effecten van de maatregelen onderzoeken en het mogelijke effect op de stikstofdepositie. Hier wordt niet alleen naar depositie uit de lucht gekeken, maar ook naar eventuele aanvoer van stikstof via het watersysteem.

Wijziging bestemmingsplan

Om de plannen voor natuurherstel uit te voeren is er voor een deel van het in te richten natuurgebied (18ha) een bestemmingsplan wijziging nodig. Hiervoor is op 9 februari 2023 een door de gemeente Woerden geaccordeerd wijzigingsplan gepubliceerd op de website van de gemeente Woerden. Hiertegen is beroep aangetekend door diverse betrokkenen. Het gevolg is dat het ingaan van het besluit voor een bestemmingswijziging naar natuur wacht op een uitspraak van de Raad van State. Het is nog niet bekend wanneer de Raad van State dit gaat behandelen.

Planning

Nu overeenstemming is bereikt over de maatregelen en het ontwerp is er in overleg met de omliggende agrariërs voor gekozen is om de vergunningprocedure op te starten voor de uitvoering van de maatregelen. Het gaat hierbij ook om de vergunningen voor het westelijk deel waarvan de bestemming nog niet onherroepelijk is. De werkzaamheden die hier nodig zijn, zijn beperkt en niet onomkeerbaar. Gelijktijdig worden de werkzaamheden aanbesteed om een geschikte uitvoerende partij te selecteren. Naar verwachting start in de zomer van 2025 de uitvoering van de werkzaamheden en is deze voor het broedseizoen van 2026 afgerond.

Schoonwaterverbinding

Naast de plannen voor natuurherstel wordt er ook gewerkt aan een schoonwaterverbinding. Begin 2024 is samen met Natuurmonumenten en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) een schoonwaterverbinding tussen de Nieuwkoopse Plassen voor de aanvoer van schoon water naar de Schraallanden langs de Meije gerealiseerd. Dit schone water is voedselarm, gebufferd en gaat verdere verzuring van de blauwgraslanden tegen. De inlaat en het retourgemaal zijn geplaatst en in november 2024 is hiervoor een extra stroomvoorziening aangebracht. Het is de verwachting dat de inlaat in februari 2025 kan worden getest en daarna in werk kan worden gesteld.

Informatie

Meer informatie over het project is te vinden op de website van Staatsbosbeheer:
www.staatsbosbeheer.nl/uit-in-de-natuur/locaties/utrechtse-venen/werk-in-uitvoering

Meer informatie over Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland in de provincie Utrecht:
www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur

Voor vragen en opmerkingen in deze fase van het project mail naar Maarten van der Valk, projectleider Staatsbosbeheer: m.valk@staatsbosbeheer.nl of 06-22982993. Weer bereikbaar vanaf 6 januari 2025.

**Gefinancierd door
de Europese Unie**
NextGenerationEU

PROVINCIE **UTRECHT**